

=====
Ref. queixa núm. 071498
=====

Assumpte: retolació viària: discriminació del valencià.

Senyor,

Com vosté sap, vam rebre en esta institució un escrit firmat pel Sr. (...), que va quedar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava que havia pogut comprovar que, a Cocentaina, part de la retolació viària és exclusivament en castellà, a saber:

“Todas direcciones”; “Polígono Industrial” en la rotonda de la partida de l’Alcúdia en el terme municipal de la localitat de referència.

- “Precaución” “Zona escolar” a l’av. del Real Blanc.
- “Zona de Estacionamiento de camiones”, a l’av. del País Valencià (en les proximitats d’esta via amb l’av. de Xàtiva),
- Senyal en la rotonda situada en la confluència de l’av. de Xàtiva, i la carretera comarcal cap a l’Alqueria d’Asnar, en què s’indica “Valencia, todas direcciones”.

Vam considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, i va estar admesa a tràmit i li’n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la citada llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i li vam demanar que en el termini màxim de 15 dies ens enviara informació suficient sobre la realitat d’estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

L’informe realitzat pel tècnic de l’Oficina Municipal de Promoció lingüística (OMPLI) deia el que transcrivim seguidament:

“PRIMER. EXPOSICIÓ DELS FONAMENTS DE DRET

- a) Article 3r de la Constitució espanyola de 27 de desembre de 1978. Determina que la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.
- b) Article setè de l'Estatut d'Autonomia Valencià (Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana). Indica que la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià i que s'atorgarà una protecció i un respecte especials a la recuperació del valencià.
- c) Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià. Expressa en l'article 15.1 que el nom de les vies urbanes serà determinat pels ajuntaments corresponents.
- d) Decret 145/1986 de la Generalitat Valenciana, que diu en l'article primer: « Protegir-ne la recuperació [del valencià] i garantir-ne l'ús normal i oficial »
- e) Reglament de normalització lingüística per al municipi de Cocentaina i el seu Ajuntament. Aprovat, per unanimitat de tots els regidors i regidores, en el Ple Ordinari de l'Ajuntament de Cocentaina del dia 30 d'octubre de 2000 i publicat en el Butlletí Oficial de la Província d'Alacant núm. 270 de 23 de novembre de 2000 sense que es presentaren al·legacions o suggeriments per la qual cosa va quedar aprovat definitivament als trenta dies, d'acord amb la Llei 7/1985 de 2 d'abril. En l'articulat que ens ocupa, manifesta literalment el següent:

Article 11.4

Les inscripcions o retolacions que identifiquen béns de propietat municipal, com ara vehicles, maquinària, immobles o utilatge en general, hauran d'estar en valencià.

Article 16.

La retolació i la senyalització viària que provenen de l'Ajuntament de Cocentaina o que instal·len les seues empreses adjudicatàries o concessionàries o qualsevol altra entitat, en col·laboració amb l'Ajuntament, han de figurar en valencià, sense perjudici del que disposen les normes que regulen el trànsit i la seguretat viària.

SEGON. CONCLUSIONS

De l'anterior relació legislativa general es desprenen les conclusions particulars següents:

- a) Que és indubtable que la retolació viària del municipi de Cocentaina correspon a l'Ajuntament.
- b) Que la senyalització de la qual es presenta la queixa correspon a una actuació que, efectivament, s'ha constatat que sol s'utilitza el castellà en aquests indicadors.
- c) Que, en aquest sentit, s'ha advertit d'aquesta qüestió les regidories que directament gestionen aquestes matèries: la Regidoria d'Urbanisme i la de Policia i Trànsit.
- d) Que l'Ajuntament de Cocentaina i, en concret, l'Oficina Municipal de Promoció Lingüística (OMPLI), que és l'òrgan a qui correspon desplegar la relació legislativa anterior, desconeixien l'ús monolingüe en aquests indicadors.

TERCER. PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

1. L'Ajuntament de Cocentaina, a través de l'Oficina Municipal de Promoció Lingüística, expressa el seu compromís irrenunciable de garantir la senyalització en valencià dels indicadors.

2. Que s'actuarà immediatament per reemplaçar en el termini més breu possible els esmentats indicadors i per adaptar-los o substituir-los per uns altres on figure, com a mínim, el valencià, com a idioma oficial.”

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble i, d'altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, a través de les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta assolira cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en la legislació autonòmica davall l'empara atorgada por la Constitució, no pot, però, desconèixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució estableix el principi d'igualtat, amb interdicció de qualssevol maneres de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que estableix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4 que “en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dues llengües oficials” de la Comunitat Valenciana.

La LUEV, Llei 4/1983, de 23 de novembre, regula l'ús normal i oficial del valencià, i en el seu art. 7 estableix que el valencià és la llengua pròpia de la

Comunitat Valenciana i de la resta d'administracions públiques, i oficial, juntament amb el castellà.

Les disposicions legals assenyalades són clares i terminants, i no exigixen cap interpretació. A més, tenint en compte que Cocentaina és un municipi de predomini lingüístic valencià, és obvi el dret que assistix al promotor de la queixa que ens ocupa.

Atés tot el que hem dit més amunt, formulem a l'Ajuntament de Cocentaina el suggeriment següent:

- Que, en el marc de les seues competències i en futurs treballs de senyalització viària del municipi, observe la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, i que active els mecanismes necessaris perquè la pròxima retolació de les vies urbanes de la localitat es retolen tant en castellà com en valencià.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, li agraiem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no de la recomanació que es fa o, si escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement, li faig saber, igualment, que, a partir del mes següent a la data en què s'ha dictat, la resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Agraïm la seua col·laboració i la remissió del que li hem sol·licitat.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana